

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— 1 frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címűre küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitlór sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

A m. t. olvasó közönséghez.

A ki lapunkat olvasta, bizonyára meggyőződött arról, hogy működésünkben mindig a magyar nép és haza érdekeit tartottuk szem előtt. Nem rettegünk leplezetlenül kimondani az igazságot, s védelmére kelni nemzetünk minden oldalról szorongatott polgárainak. Nem törődünk azzal, hogy az őszinte szó ellenségeket támaszt azok sorában, kik bérenczeivé szegődtek a hatalmasoknak, s eszközül adták el magukat, hogy a sok tekintetben járatlan népet félrevezessék, hogy megmételtyezvén a közvéleményt, megrontsák az erkölcsöket és hazafiságot egyaránt, hogy saját ezéljakra a polgárságot vagyunkból is kifoszassák. Ezek ellen küzdöttünk legnagyobb erővel, s ezt a zászlót ezélünk lobogtatni a jövőben is.

Nem panaszkodhatunk, hogy a jóérműek nem támogattak bennünket. Előfizetőink száma folyton növekszik, ami azt bizonyítja, hogy a közönség megértett bennünket, s belátta azt, miszerint itt Szatmár megyében nagyon is nagy szükség van egy olyan lapra, mely az egészséges ellenzéki szellemet ébrentartsa, s figyelmeztesse a polgárságot ama veszélyre, mely a hatalmasok részéről oly gyakran fenyegeti.

Épen azért a „Heti Szemlénél” ebben a vármegyében valóságos küldetése van, minden jó hazafinak kötelessége legjobb erejével támogatni.

Egyedül a „Heti Szemle” az, mely bátran felelhet a szavát bármikor az igazság

érdekében, mert kivüle vármegyénkben egyetlen lap sines politikai jelleggel felruházva, egyedül a „Heti Szemle” tette le azt a 5000 frt biztosítékot, melylyel a szabadszólás jogát megszerezte.

És tette ezt önzetlenül, a közügy érdekében, tette azért, hogy itt mindenki elmondhassa sérelmét, s a méltatlanságokért orvoslást szerezzen.

A „Heti Szemle” az országos érdekeken kívül figyelemmel kíséri a vármegyénkben és városunkban történő eseményeket, sőt kiterjeszkedik a szomszédos Ugocsa, Bereg, Ung, Máramaros és Szilágy vármegyékre is. Egy nagy vidék organumának lehet mondani, melynek közönsége mindig találhat benne olyan helyi vonatkozásokat, melyek reá érdekekkel bírnak.

Mint hogy az erkölcsi világrendnek a vallásosság képezi alapját, nem késünk sikra szállani azon irányzat ellen, mely a felekezeti állam megteremtésével az erkölcsök megromtója lett és megmételtyező elveinek egész halmazát dobta a világ piacára. Ez is egyik kiváló ok, melynél fogva minden jó érzésű egyén pártfogására számítunk. Gombamódra teremnek ma a sajtótermékek, szinte büzhöd a levegő azon erkölcstelen elvektől, melyeket maguk körül terjesztenek. Ezt a hatást, melyet már eddig is sikerült elérniök a nép között a nép kárára és romlására, a nemes eszmékért még lelkesedni tudó társadalomnak ellensúlyozni kell, s segítségére jönni a jó irányu sajtónak, hogy nehéz küzdelmét sikeresen folytathassa.

Ezért fordulunk teljes bizalommal a mélyentisztelt közönséghez és kérjük, hogy a „Heti Szemlét” jóindulatában továbbra is megtartani méltóztassék.

Az előfizetési ár oly csekély, hogy minden nagyobb kiadás nélkül bárki megrendelheti a „Heti Szemlét.” Havonként csak 20—25 krt kell félretenni és meg van takarítva az előfizetési díj. Nem nagy áldozatot kívánunk tehát a nemes ügy oltárára. Ennyit bárki is meghozhat azon előny fejében, hogy legyen ennek a nagy vidéknek egy olyan lapja, mely szabadszólási jogánál fogva a közönség érdekeinek védelmére keljen és közvéleményének tolmácsa legyen.

Előfizetési ár egész évre 3 frt.

félévre 1 frt. 50 kr.

Iparosoknak, tanítóknak és kisebb gazdáknak egész évre 2 frt.

félévre 1 frt.

Kérünk mennél tömegesebb pártolást, hogy működésünket a haza és a közönség érdekében annál nagyobb sikerrel folytathassuk.

Szatmár, 1898. december 22.

Báthory Endre.

a „Heti Szemle” szerkesztője

Boldog új évet!

Hazánk hajója vészterhes fellegek és nagy vihart jósoló villámok ezikázása között indul az idő végtelen tengerének hullámai között az új évvel utjára.

TÁROZA

Mikor a karácsony jött.

Egyetlen egy drága szent János bogaram, éltem sötét ójének panaszosan sziporkázó szikrája, kedves öcsém! Mikor is volt az? Mikor a karácsony jött. Sirva jött hozzám az én egyetlen öcsikém: bühü, boho, hoho.

No mi az?

Itt az értesítő, bühü, hühü.

Karácsonykor értesítőt kapnak a deákok. Tán megbukott ez a fiu? Dehogy, csak egy tárgyból volt jója, a többiből mindből jelese az én drága öcskösömnek.

Hát ezért a jóért sirsz, kezdtem csitítani a fiut. Hisz ha nekem fél ilyen testimoniumom volt volna, kirugtam volna a falat megboldogult apánk házában; a dohányzacskót sem tépte volna el rajtam, — szegény öreg. Nyugodjék békében. Mi!! Van valami más bajod?!

Nincs.

Hát mit sziporkázol olyan keservesen, mintha a két szükesztendőt akarnád kiesuk-

lani. Mi!? Igen; kedves bátyámnak nem mondták, hogy pyramidalis számár. Hühü.

Micsoda pyramidalis számár!? Kimerte volna ezt neked mondani!? Ho!

A tanár.

Micsoda, hát neked mondta?

Igen, mikor az értesítőt a kezembe adta. Nem lehet az. Hogy mérhetik a te számárságot a pyramishoz? Hát arra való az a pyramis éppen? Én nem értem. — Milyen nagy is az a buta kőhalmaz?

Három van. Legnagyobb a Cheops. Kétszázhárom lépcsőn lehet felmenni rajta, 428 láb magas, négyszögű alapjának egy egy oldala 716 és félláb hosszú. Csak úgy reczitálta.

És te ilyen számár vagy? No ekkora számárságot én még nem láttam: 428 láb magas, 716 láb hosszú. . . Ha már valami egyiptomi hasonlatot akart mondani a tanár, akkor elvétette a dolgot s neked azért nincs miért sirni, mert mindjárt mondom én egy másikat, hogy valódi Jónás vagy. Ez legalább állat és valódi nilusi viziló az állatkertben. Ösmered? Igen. No hát!

Jónás, vagy az öcsém elhallgatott. Nem

is tehetett egyebet. Utoljára annak a tanárnak igaza volt. Hogy lehet valakinek csak egy esipetnyi jója, mikor a többi jeles. Nekem egy jelesem volt, de a többi mis-más s ezt mindenki megértette. Fura egy gyerek. . . a másik perczen meg úgy füttyölt künn az udvaron, mint a Memnon szobra, ha a napos szellő beleszól, én meg bámultam mint akár-melyik rózsaszínű gránit obeliszk Kr. e. csupa hieroglifekkel megterhelve. De én miattam ugyan hiába találták meg a rosettoi követ. Én rólam ugyan le nem olvashatott volna senki semmit. Magam voltam leginkább kíváncsi reá: mi lesz ebből a fiuból? — Behívtam, ne füttyörésszen oda künn, próbálgassa itt bent a szobában; ámbár nem illik, végre is a természet kényszeríti reá: jóra való madár nem verklizik künn karácsonkor, mert befagy a sipládája.

Gyere be!

Tessék parancsolni.

Nem parancsolok ma, most karácsony van. Itt van egy korona, végy magadnak egy — akármit; bánom is én.

Köszönöm szépen.

Szívesen; máskor is — karácsonkor.

Bármerre tekintünk, alig találunk egy vigasztaló képet, a melyen a jobb jövő biztos reményével nyugodhatik meg aggódó tekintetünk.

Az a testület, a nemzeti képviselő, a mely a bajokat felismerni s böles törvényeivel és üdvös intézkedéseivel orvosolni volna hivatva, pusztító, duló csaták színe lett, a többség személyes anyagi érdeke, a hatalomvágy mindenén átgazoló ádáz harcza miatt, amelynek áldozatul esik az erkölcs, tisztesség, törvény, becsület, az ősök vérevel szerzett alkotmány, szabadság és a nemzeti jólét. És ez az ádáz harc már nem szóval és érvekkel vivatik többé, hanem pisztolylyal és karddal, és a béke szent ünnepén maga a kormányzat feje szitkozódik, sérteget s provokálja fegyveres küzdelemre a honszereket önzetlen tüzétől lángoló ellenfélt.

Boldog új évet!

A nemzet, miként egy nagy beteg oroszán, a melyet üldözői halálra hajszoltak, ezer sebben vérzik, s fájdalomában fel-felordít, keresve de nem találva a mentő kezét, a mely sebeit gyógyítsa. Bármerre tekintünk, a nemzet minden rétegében vigasztalan szomorú állapotokra találunk. A kath. egyház, az állami életnek egy ezredéven át legbiztosabb őre és alapja, a nemzetet terhelő, a felekezeti féltékenységet, a társadalom felbomlását szükség-telenül előidéző áldástalan egyházpolitika következtében, tekintélyében és jogaiban megnyirbálva, a törvénybe iktatott felekezetiellenesség, vallástalanság pusztításainak kitéve. A társadalom jellemzője, melyből az ideálok, önzetlen törekvések leszni indultak s az érdek, kapaszkodás s élvezetvágy jutottak uralomra, a melyekért mindent feláldoz, elvet, igazságot, emberszeretetet, sőt még a tisztességet is, csak hogy a siker fényében sütkőrezhessék. A

közigazgatás korrumpált, részrehajló, pártos, erőszakos. A gazdaosztály az adók súlyos terhe alatt nyög, a mely mintegy százfejjü hydra szívja ki éltető véreit s egy még nagyobb veszedelembé kergeti, az uzsora karmai közé, a mely vámpirként ül a nyakára, hogy mozdulni se bírjon. A kereskedelem nagyrészt lelkiismeretlen kezekben romlott portékákkal árasztja el az országot, az utolsó füstértől a legszükségesebb mindennapi étel és italig hamisít mindent, s tesz tönkre egészséget, becsületes gazdáink terményeinek hitelét és boldogulását. A hajdan oly vagyonos, független s hazafias iparos osztályt tönkretette a speculansok által külföldről importált cikkek özöne, a munkás népet a mindenáron gyorsan gazdagodni vágyó önző munkaadók telhetetlensége.

Bőldog új évet!

Es mit szólunk azon tényezőkről, a melyek mentő eszmék fölvetésével, az elméknek és törekvéseknek jobb irányba terelésével, a jók, nemesek lelkesítésével, s a hibák ostromozásával jobb kort volnának hivatvafelderítésre hazánkra? Mit szólunk a hetedik nagyhatalom, a napi sajtóról? A legnagyobb rész megfizetve a hatalmasoktól, vagy az érdekszövetkezetektől, — a melyek minden baj forrásait képezik — a sivár elvtelenség posványába süllyedtek. Romlott kornak romlott visszhangjai. Nincs az a bűn, a melyet ez élősdiék ne szépitենék — nincs az a tálatlan érdek, a melyet nem kapálnának föl, sőt a hazafias érdek hamis leplébe ne burkolnának. Viszont nincs oly szent dolog, a mit ki ne gunyolnának, nincs oly nemes törekvés, a melyet meg ne támadnának, nincs oly becsület, tekintély, melyet a sárba ne rántnának, — ha a fizető érdekszövetkezetek céljai kívánják.

Boldog új évet!

Hátra van még egy mód ez állapotok jobbra fordulásának eszközésére. A tisztességesek, a meg nem vesztegethetők, az önzetlenek, a haza javát és nem saját érdekeket szívükön viselőik tömörülése s a választás által az ország ügyeinek oly kezekre bizása, a kik képesek is, akarják is önzetlenül előmozdítani a haza javát. De ki oly botor, hogy a mai rendszer mellett még javulást várjon ezen utolsó és egyetlen eszköztől? E szabadelvűnek esufolt rendszer mellett, a mely 25 éves uralma alatt önző hatalomféltésből nem orvosolta azt az égbekiáltó igazságtalanságot, hogy míg ott Erdélyben 150—200 román küld egy képviselőt az országházba, az Alföld tiszta magyarsága közül 4. 5000 polgár bir csak e joggal; — e rendszer mellett, a mely a hivatalnokok ezreivel árasztá el minden téren az országot, s ezeknek mellőzéssel, üldözéssel, protekcióval kikényszerített szavazata által ellensúlyozza a független, önzetlen polgárság nemes törekvését; e rendszer mellett, a mely miután elszegényítette a népet, a választásoknál nyomorát kihasználva, nementelen uton szerzett millióival megveszteget — ha pedig nem bírja, szavazati jogát ezerféle fufanggal és erőszakkal kiirtja, elrabolja, halálig üldözi, — s ha törvényes uton orvoslásért folyamodik, — az égbekiáltó, napnál világosabb igazságtalanság és törvényszegés hőseit pártos biráskodása által fölmenti, sőt előlépteti?

Boldog új évet!

Ti, akikben csak egy szikrája van a hazaszeretnek; ti, akik mindent a romlást, szerencsétlenséget, s a végtelen szomorú állapotokat látjátok és egy jobb és boldogabb új évet kívántok a hazának, a szent célra, a tisztítás nagy munkájára egyesült ellenzék hősi küzdelmét mint egy jobb jövő hajnalhasadását

Sietve ellábalta a boltba. Az ajtót is magának kellett betenni utána.

* * *

Hat óra volt és szent este. Nem sokat kellett tik-takolni az órának, hogy egy évnek a nyakára hágjon, hogy a határkőhöz érjen, mely sírköve is az ő esztendőnek. Egy hét az egész. Egy hét a földön mégis valami, az égen semmi. Az ember vénül és a kis Jézus? A 2000-ik születése napján is csak kis Jézus lesz. Hány gyerek kikopott azóta a világból? Itt vagyok én. Gyermek voltam. Volt nekem minden, hozta a kis Jézus. Ló, katoná, puská, kard, dob, sip, trombita, képes könyv, ragyogó aranyos dió, ezukor, tapsoló pojáca, narancs, füge, datolya, valódi börtáska szurkos vászonból, ott voltak mind a piros, fehér, zöld, sárga, kék gyertyák közt a karácsonfán. A karácsonfám olyan volt mint a páva; azt se tudta, melyik oldalról nézze szét magát; forgott is mint a esillár, a mint a mester gerendáról lefityegett egy hosszában s a mint bele nézett, majd elszédült a falon függő, ferde metszett nagy tükörben. Ez a karácsonfa büszkesége. De meghódította a szívemet. Szegény anyám.

Isten nyugosztalja, megmondhainá, ha élne. Ő csak rám nézett. Én nem tudtam eleinte szóhoz jutni, ő is csak annyira: édes fiam. Bizony volt ő olyan gyermek akkor, mint én. Lehetett is; 28 esztendőnél több sem volt az emberek előtt; de szíve lelke legfeljebb — hat éves. Ennyi voltam akkor én is. De minden csak volt . . . már nincs. Sem ő, sem apám. Karácsonfánk sincs. Szegény öcsém. Lesz e neked karácsonfád? Hm. Hogy is lehettem én ilyen? Kedves öcsém, megyek veszek neked karácsonfát.

* * *

Vigyázz! Összeütköztünk Nándor öcsémmel az ajtóban. Megint olyan keserves ábrázata volt, hogy belefagyott a szívembe.

Mi az egyetlen bogaram? Majd elsírtam magamat én is.

Bűhü. Én nem tudok egy koronáért mit venni. Annyi mindent hoz másnak a Jézuska.

Csak még ez kellett. Add csak ide azt a koronát, — úgy vágtam a sarckba, csak úgy pengett utánunk dühében. Mégis vannak piramidális szamarak. Ha senki, én az va-

gyok. Hogy is lehet egy koronával neki menni egy arany tengernek? Gyere szívem; nekem volt minden, neked lesz; nekem no legyen semmi, ha neked minden nem lesz.

Ugy hozzám simult, mind a szent gondolat: Jézus Krisztus született; nem úgy, úgy mint a szent valóság, hogy egy Isten embert teremtett magából. Ki tudja ezt megérteni. Emberek örvendezzünk.

Egy óra alatt itthon voltunk. Felakasztottuk a karácsonfát a nagy tükör elé. — Szegény tükör, kedves emlékem. A mikor szegletes szemével nyelte a sok holmit: lovat, katonát, puskát, ezukrot, piros, fehér, zöld, kék gyertyától lobogó lánggal együtt, örömben mintha félrebillent volna, hogy egy alázatos sugárral keresse azokat. — a kik ott nem voltak. Oda tettük őket: édes apám és édes anyám arcképét. A mint ránk és egymásra néztek a karácsonfa mellett, mintha gyermekeké váltak volna. Csak anyám nem mondta, édes fiam. Kedves drága jó szüleim . . . Így volt az, mikor a karácson jött.

Pállich Ottó.

üdvözöljétek! Mert Isten, emberek és történelem előtt a mai uralkodó rendszer az oka mindezen szomorú állapotoknak, — a szabadelvűség hamis czégére alatt a nemzetet megrontó amaz önző, erőszakos, machiaveli rendszer, a melynek kezdettől fogva a minden áron hatalomhoz ragaszkodó Tisza volt a lelke és most a Bánffy-kormány a megtestesítése.

E rendszert még most is támogatni annyi volna, mint hazánk jelen szomorú állapotát állandósítani. Ellenben hazafias, nemes, érdemes és az utókor hálájára méltó tett minden törvényes lépés, a mely e bukásra megérett, hazánkra oly sok szerencsétlenséget hozó rendszernek végleges letűntét elősegíti.

Régi, rendithetlen, mély a meggyőződésünk, hogy csak ennek sikerülte fog hazánkra hozni

Boldog új évet!

X.

A katolikus autonomia ügye.

Egyházunk jövő sorsára annyira fontos, a katolikusok jogainak biztosítására szolgáló s régen óhajtott emez intézmény létesítése végett eddig tett előmunkálatok épen nem alkalmasak arra, hogy a katolikusokat, a kik nem hajlandók az egyház függetlenségét, törvények által biztosított jogait a változó hajlamu kormányok kényének kiszolgáltatni, megnyugtassa.

Mint ismeretes, az alakuló kongresszus egy 27 tagu bizottságot küldött ki, a tervezet javaslat szerű elkészítésére, a mely közelebből ugyanezen munkát egy 9-tagu bizottságra ruházta.

Eközben a jelenlegi kormány is kibocsátott egy memorandum-félélet, a melyben kifejté a maga álláspontját a létesítendő autonómiával szemben, a kormány eddigi jogtalan befolyásának és hatalmának oly mértékű fentartásával, hogy véleményünk szerint a kath. autonomiai kongresszus ez alapon még tárgyalásba sem bocsátkozhatik a kormányval. E felett alig is van eltérés az egyház javát valóban szívőkön viselő katolikusok között. Hiszen a kormány memorandumában lényegileg teljesen fentartandónak véli a mai képtelen állapotokat és viszonyt. Nem hajlandó kiadni kezéből semmi intézkedő s rendelkező befolyást; nem akarja kiadni a katolikusoknak az őket törvény és jogszerint megillető vagyont s iskolákat; legfeljebb bizonyos sanctió nélküli ellenőrzői tisztelet szán az autonómiának, minden intézkedő és tényleges jogok nélkül.

A mult napokban a 9-es bizottság is elkészült javaslatával s az néhány lapban napvilágot is látott nem kis megütközést keltve az igaz kath. hívők táborában. Mert, habár a javaslat a püspökök választására nézve elég türethető módozatot tartalmaz, sőt a kath. és kir. kath. tanintézetek tanárainak kinevezésére és a kath. egyháznak ezen iskolák beléletében elég türethető befolyást biztosít; de még sem olyant, a minőt joggal kívánhatunk, s minővel a protestások már régen bírnak. Az pedig, hogy a javaslat a kath. egyház kétségtelen vagyonát és alapjait továbbra is a kormány kezelése alatt hagyja, s az autonómiának csak az utólagos ellenőrzést és felülvizsgálást tartja meg, a minőket a mai orsz. ellenőrző bizot-

ság is bír, — egyenesen az egyház joga feladásának tartjuk.

A 9-es bizottság azonban jogtalanul hatáskörét is túllépte. Javaslátát ugyanis a kormányhoz és a hercegprimáshoz is benyújtá, hogy tegyék meg reá észrevételeiket s jelezzék azzal szemben álláspontjukat hogy ezek szerint aztán módosíthassák. Erre a lépésre pedig nem nyert felhatalmazást, mert hiszen akkor az autonomia egész ügye minden részletében már e bizottságban juttat volna dűlőre. Mire való lett volna akkor a 27-es bizottság, sőt a közgyűlés tanácskozása is, ha már itt dűlt volna el minden vitás és lényeges kérdés. Nagyon helyesen tette tehát a hercegprimás, a midőn e javaslatot a 9-es bizottságtól, mint illetéktelentől el sem fogadta. Hasonlóképp tett a kormány is, nem akarván kiadni még most minden *üttökártyáját*, amint egy kormánylap jellemzőleg közölte.

Ily körülmények közt a 27-es bizottság elnöke január közepére a javaslat tárgyalása végeit összehívta a bizottságot, a mely előreláthatólag a katolikusok jogainak hatályosabb megvédésére lényeges módosításokat fog tenni a javaslaton. Mindenesetre vigasztaló, hogy a kongresszus többsége olyan férfiakból áll, a kik nem egy könnyen fogják feláldozni az egyháznak vitális érdekeit; még vigasztalóbb lenne, ha ezt a kormányt, a melytől a mi kath. egyházunk nem csak semmi jót sem várhat, hanem inkább újabb jogesorbításokat, — az ébredező nemzeti ellenhatás ledöntené a polcéről, melyen csak a korrupcio s hatalmi erőszak tartja fenn, s helyet adna egy oly kormányalakulásnak, a mely a már úgy is lealázott, jogaiban megnyírta egyház iránt méltányosabb, igazságosabb volna s az egyház s állam közt ismét helyre állítaná azt az áldásos viszonyt, melyet mindkettőnek egy másra utalt érdeke és a baza java mulhatatlanul megkíván.

Addig mi várhatunk s inkább várjunk, mint elhamarkodva jog feladásokkal minden jövő jobb alkotásoknak útját vágjuk.

Y.

Hivatkozás a többségre.

A kormánypárti lapok czikkezői és a szabadelvű párt logikusai minduntalan többségükre, tehát a nemzeti akarat érvényesülésének jogosultságára hivatkoznak.

Nem térünk ki most arra, miképp alakult ez a többség, azért azonban figyelmébe ajánljuk és lelkére kötjük minden magyarnak, hogy a magyar parlament mai alakjában csupán a régi rendi országgyűlés modernizált kiadása követi utasítás, nádor és personalis nélkül.

A 40-es években a képviselőház a közép-nemességet, a főrendiház mint neve is mutatja, a főnemesség érdekeit képviselte. Akkor az volt a nemzeti, a haladó, liberális, emez a konzervatív, udvari érzelmű párt. 1867. óta közgazdasági vagy ha úgy tejszik, reális jellegűt öltött mindkét ház. A vagyoni érdek politikai hatalomra törekszik, azért *census* alá vette a főrendiházat, *pénzzel*, hivattal, illetve hivatali presszióval szerez kormánypartot, avval gyűri le a szegényebb ellenzékét s természetesen, hogy törvényjavaslataival a tőke, a kereset érdekeit mozditja elő. Jelszavai mások, de majd minden javaslatából kilátszik a tőke, gyáripár, merkantilizmusnak, dédelgetett érdekeinek lólába, míg az ellenzék idealisabb érdekeket, a nemzeti függetlenséget, jogok szélesbité-

sét írja zászlajára. Nem állítjuk, hogy az ellenzék kormányra jutva aztán idealis czéllokért fog lelkesedni s nem borul le majd szintén korunk vezéreszméje a *tőke mindenhatósága* előtt. Azok is emberek, nem idealis lények, de legalább nemesebb formát keresnek, s több jogot ígérnek a sokaságnak, mint a hatalmon levő mostani párt. Semmi értelme tehát annak a többségre való hivatkozása, mert azt megtudja magának csinálni az ellenzék is, bizonyára erkölcsösebb formák között, tisztességesebb eszközökkel, mint a kormánypart. Politikai elvekre nem hivatkozhatik a mi kormánypartunk. Elvtagadással, politikai álláspontjának feladásával lépett a régi balközép mai hatalmába, mert nálunk nincs két egymást felváltó párt, mint Angliában a tory és wigh, hanem csak kormánypart és personalunionista párt, mely az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi keretében a szövetséges alkotmányforma (föderalizmus) behozatala és elveinek módosítása nélkül bele nem ühet a kormányzói székbe.

A nemzeti, a néppárt és a kilépett diszidensek alakíthatnának ugyan kormányra érett ellenzékét, ha Molnár Jánost Csákyval, Apponyit Szilágyi Dezsővel, Kálmán Károlyt, vagy Rakovszkyt Károlyi Istvánnal sikerül összeretelni, s akkor megint valamennyinek engedni kell programjukból. A megalkuvás előtt tehát kitérni lehetlen, a hol meg alkusznak az emberek, ott ne beszéljünk tömör kompakt, hanem csak ideig-óráig tartó erős kezekkel vezetett és gazdag családok által fenntartott ad hoc többségről, minő a mai országosan megszerkesztett Tiszapárt.

Ezt az ideiglenes többséget meglehet törni — *fuzióval*, semmi egyébvel, Szilágyi sem rukkolhat ki okosabb kibontakozás-tervezettel.

Hirek.

T. munkatársainknak, előfizetőinknek és olvasóinknak boldog új évet kívánunk.

A karácsonyi szent ünnepek a Megváltó születése fölött örvendező békés lelkek hálaadó érzelmei és a családi örömök szokásos megnyilatkozásai közt folytak le. A székesegyházban az éjjeli, valamint az ünnepnap sz. misét és szónoklatot *püspök* ur ő méltósága tartotta a buzgó hívek rendkívüli nagy számának részvétele mellett, Karácsony másodnapján az ünnepi szent misét *Hámon* József prépost-kanonok végezte s Dr. *Wolkenberg* Alajos theologiai tanár és tanulm. felügyelő mondott sz. beszédet.

A püspök ur ő méltósága a karácsonyi ünnepek alkalmával 100 frtot, a székes káptalan 70 frtot voltak kegyesek adományozni és a plebániái hivatalhoz áttenni a szegények között kiosztás végett.

Karácsony a zárdában. Ártatlan gyermekek boldog örömeinek voltunk tanúi a zárdai karácsonyestén. A ragyogó diszbe öltözött karácsonyfát kipirult arcu leánykák állották körül, sovár szemeket vetve a gazdag ajándékokra. A kriszkindli kiosztását azonban kedves ünnepély előzte meg. Hogy mennyi művészi izlés, kedélyesség, szellem van az irtalmas nővérekben, ez estén is fényesen tapasztaltuk. A német születésű katonaleánykák német alapításu internatusa előadta a „Der Monate Wettstreit“ cz. karácsonyi já-

téket. Az angyal az idők könyvével, a 12 hónap felvonulása impozáns volt. Januárban: a hóemberrel játszó gyermekek, februárban: a farsangi multság, magyar solo, márciusban: a természet ébredése, áprilban: a feltámadás, májusban: a Mária-processio, júniusban: a koszoru-táncz, júliusban: az aratás, augusztusban: labdázás a réten, szeptemberben: szüret a gyümölcsösben, októberben: a szőlőben, novemberben: a vadászat, s végül decemberben: a született Jézuska előtti hódolat oly remek kiállításal, összhanggal, izléssel lón megjelenítve, hogy a nagyszámú közönséget többször viharos tapsokra ragadta. Színészi apparátus és posolás nélkül ének, táncz és játék pontosan történt sr. Vilhelmin intésére, ki az egésznek mestere volt. A zárdai előjáróság mögött a közönség sorában ott láttuk a közös és honvéd hadsereg főtisztjeit, a városi polgármestert, főkapitányt s többeket a tisztelendő és tanár urak közül. Szokatlan volt a honvédezedes urnak hirtelen megjegyzése, ki a német nyelv ellen tett kifogást. Ugy látszik, nem ismeri még a katona-leánykák intését, mert akkor tudná, hogy azok a gyermekek mind magyar nevelés alatt vannak, magyar nyelven tanulnak együtt a városi lányokkal az elemi iskolában, magyarságuk (daczára a német alapítványnak) tökéletes. Az árva leánykákhoz mentünk aztán, kik a legkedvesebb egyszerűségben fejezték ki szívök örömét a szent estén, Kedélyesen körülülve egy asztalt átérzett párbeszédet adtak elő, majd pompás szavalat és karének következett Hámon kanonok-superior ur meghatóttan fejezte ki elismerését a szép ünnepély fölött. Itt már magyar volt minden s legmagyarabb az árvák anyja: Sarolta nővér. Mindenki ismeri e nevet, de csak kevesen tudják, hogy ez a finom műveltségű, fenkölt kedélyű apáca az idén már 25. éve működik az ovónői pályán. Nemzedékeket nevelt föl, óvodája mintaszerű az ország összes hasonló intézetei közt, az árvák convictusát 15 év óta vezeti; kedves modora, társadalmi érintkezéseinek imponáló illeme s az a varázs, melylyel a gyermeki szíveken s közvetve a város közönségén 25 év óta uralkodik, oly alakká tették közéletünben, ki felé — méltán fordulhatna az apostoli király elismerő magas figyelme.

Karácsonyest a papnevelő-intézetben. A növendékpapok szép ünnepélyt tartottak karácsony estéjén a papnevelő nagytermében, melyen püspök ur Ó méltósága és az előjárók voltak jelen. Két alkalmi költemény és három kedves karácsonyi ének képczte az ünnepesté pontjait, melyek mind kitűnően sikerültek. Az ünnepesté után Ó méltósága mondott beszédet a növendékekhez, melyben igyekezett őket különösen a novemberi szentbeszédek készítésében és előadásában dicsérte meg. Az örömet, melyet evvel Ó méltóságának szereztek, viszont ő is örömet akart szerezni a növendékeknek karácsonyi ajándékával. Mire a könyv-és egyéb ajándékokat osztotta ki Ó méltósága. A kiosztott könyvek értéke a 150 frtot meghaladja.

Adomány. Méltóságos Mészlányi Gyula szatmári megyés püspök ur a nagykarolyi kath. legényegyesületnek 100 frtot ajándékozott, mely nemes lelkű cselekedetével kimutatta, hogy szíven viseli az iparos ifjuság művelődésének ügyét. Az egyesület halás köszönetét tolmácsolja, egyttal Isten áldó kegyelmét kéri a jótékony főpásztor életének minden napjára. Guba Pál egyleti elnök, Papp István alelnök, Irsik Ferencz pénztárnok.

A m. kir. honvédség szatmári 12. gyalogezredénél a napokban a következő előléptetések történtek: hadnagyokká nevezettek ki: Báthly Sándor, Czernák Sándor, (a nagykanizsaiából áttéve) Váradi (Spitz) Ödön, Nagy Ákos, Glanzer Gyula, Biró Ákos, Rácz Kálmán. (Lugosra áttéve) tart: hadapród tiszthelyeteselek; — továbbá Csekme Gyula (Kolozsvárról áttéve) és Bódi Béla volt egyévi önkéntesek. — *Tart. hadapród tiszthelyeteselek* nevezettek ki: Thuri Sándor Lajos, Csizsár Zsigmond (Kolozsvárról áttéve) Sternberg Béla, Rosenberg Sándor, Ember Kálmán, Adriányi Gyula (Miskolcra áttéve) Damits Károly (Kassáról) volt egy évi önkéntesek és honvédaltisztek.

Kinevezés. A főispán Péchy Antal alkaptányt tiszteletbeli főkapitány, Koós Gábor rendőrségi iktatót pedig tiszteletbeli rendőrtisztvé nevezte ki.

Gardos Károly kir. gépészmérnök, Szatmár, Ugocsa, Maramaros, Beregmegyeék gőzkazán-vizsgáló biztosa Szatmárra helyeztetett át. Az ügyeket egyelőre a nagy-károlyi biztos vezeti.

A hegyi vasut építése már annyira haladt, hogy a Csonkás erdőig már üzembe is vehető, egyelőre csak az erdei termékek szállítása végett.

Katonaugy. Az 1899 ben vármegyénkben működő állandó vegyes felülvizsgáló bizottság elnökévé a honvédminiszter Szuhányi Ödön földbirtokost, helyettes polgári elnökül óvári Szeőke Kálmán földbirtokost nevezte ki. A bizottság jan. 11, febr. 10, márcz. 4, ápr. 4, máj. 9, jun. 9-én fogja gyűléseit tartani, szükség esetében jul. 13, aug. 3, okt. 12 és 26, nov. 10, és decz. 6-án is.

Eljegyzés. Peleskey Pál krassói körjegyző 5 a napokban jegyet váltott Sinka Blaa kisasszonnyal Krassón.

Gyászhir. Id. Szaitz Gáborné e hó 27-én, éjjeli 1 óraker életének 62-ik évében Sárköz-Ujlakon elhunyt.

Iparhatósági megbizottakul a főkapitányi hivatalhoz megválasztattak: Katona Imre, Mónus István, Véber János, Balla István, Saska József, Tankóczy Károly, Kolozsvári István, Glózer János, Mónus József, Móricz János, Komka Alajos, Szentiványi Károly, Horváth István, Morgenthál Antal, Botos Gyula, Einhorn Márton, Mihálka Demeter, Nyisztor János, Markos György, Fehér Sándor. A szatmári szolgabírói hivatalhoz megválasztattak: Mónus Lajos, Sikos Pál, Ungváry Antal, Rosenberg Jakab, Brunner József, Tankóczy Sándor, Mezay Béla, Klein Ignác, Klein Dávid, Cserepes Károly, Markos Sándor, Májeresik János, Pál György, Tischler Rudolf, Vakla Sándor, Megyessy Sándor, Grünfeld Adolf, Bartha György, Görömbei János.

A gazdaság köréből. A földmiv. miniszter Piller József tiszaujlaki, *Siménfalvy* Szabolcs nagy-tornai (Ugocsa) és *Kubinyi* Sándor técsői tanítóknak a gyümölcsfa-tenyésztés terén szerzett érdemeikért 100—100 forint ösztöndíjat adott, — *Simonisz* Frigyes izavölgyi és *Tamaskó* Bálint ungvári gazdasági tudósítóknak 20 éven felüli közhasznú munkásságukért elismerő köszönetét fejezte ki. — *Gazdasági előadásokat* tartanak decz. 29-én *Abonyi* Károly nyiregyházi gazd. tanár Csengerben a szövetkezetekről; jan. 1. 6. és 8-án *Magyar* László felsőbányai tanító a tejgazdaságról Felsőbányán, — jan. 15-én *Szeőke* Barna udvari földbirtokos a gyümölcsfa-tenyésztésről Szatmáron. — A ragályos állati betegségek állásáról 1898. decz. 21-én az állategészségügyi orsz. kimuta-

tás szerint Szatmármegyében a lépfene llobban 16 udvarban (a legtöbb az országban), vesztesség Irinyben 1, takonykór P. Hidegkúton 1, száj- és körömfájás Oláh-Tótfaluban 4, rühkór Apán, A.-Felsőfalun 11, sertésvész Csengerben 3, Erdőszádán 2, F.-Gyarmaton 3, Fényen 24, Gencsen 1, Győrteleken 1, Kölcsen 1, M.-Szalkán 6, N. Ecseden 1, Nyircsászáriban 1, Penyigén 4, T.-Kóródon 8, Tunyogon 1, Vámfaluban 6 udvarban lépett fel. A sertésvész miatt az osztrák miniszter rendelete szerint decz. 16-tól a sertésnek kivitele Ausztriába tilos a többi között Bereg, Szabolcs, Szatmármegyéből és Szatmárnémeti városából.

Az Irsik-féle árva s lelencz-ház karácsonyestéje, bár nem volt oly ünnepélyes, mint más években, de egyszerűségében is talán meghatóbb kedvesebb volt. A házkapcsolásban végzett ájtatosság után mindnyájan azon szobába vonultak, hol a nagy-lelkű alapító arcképe függ, s itt a kivilágított díszes kis betlehem előtt egy ez alkalomra írt párbeszédet adtak elő, a mely után lelkes éneket zengtek a hálás gyermeki szívek, s így mutatták ki hódolatukat és szeretetüket a kis Jézus előtt. Ezután megkapta kiki az ajándékot, mit a Jézuska hozott. Az idén is voltak az intézetnek kegyesszívű jótéví; különösen Püspök ur ömeltóságának éreztük jóságát és bőkezűségét. Fogadják mindnyájan ez uton is legforróbb köszönetünket és a kis Jézus áldását.

A színházat a színházi bizottság a jövő évre két pályázó közül egyhangulag *Rakodeczai* Pálnak adta ki. Helyeseljük e választást, mert Rakodeczait a valódi művészetért lelkesülő, hivatása magaslatán álló színházgatónak ismerjük, a ki komoly irányával már nálunk is s országszerte a legjobb hírnevet vívta ki magának.

Teljes holdfogyatkozás. Széplátományban gyönyörködhetek f. hó 27. és 28-a között éjjel azok, a kik a holdvilágba néztek. A hold ugyanis este 10 óra után fogyni kezdett s egészen elsötétült, majd ismét lassankint megvilágosodott. A szép látványosság éppen holdéltékor mutatkozott és éjjel utáni 3 óra után ért véget.

Jutalomjáték és jubileum. Német János a helybeli színtársulat kedvelt komikusa jan. 3-án fogja megünnepelni színész-pályájának 15 éves jubileumát; ugyanezen napra kérte jutalomjátékát is. Színrekerül Madách „Embér tragédiájának” paródiája: „Az ember komédiája,” melyben föllépnek a társulat összes elsőrendű művészei. A jubáns jutalmazandót melegen ajánljuk a színházjáró közönség figyelmébe.

Korona vagy forint? A vármegye alispáni hivatala decz. 14-én 31.041. sz. a. kiadott rendeletében hivatkozva a kormánynak az országgyűlés eléterjesztett javaslatára, meghagyja, hogy 1899 jan. 1-től kezdve minden néven nevezendő nyilvános és nem nyilvános bevételek, kiadások, számadások stb. a korona értékben, mint egyedüli és kizárólagos törvényes értékben állapítandók meg. Ezzel szemben még arról értesülünk, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság átírt a m. k. adóhivatalnokak hogy a forintos számitás maradjon meg csak továbbra is. Amint látható tehát a vármegyei ész és a m. kir. ész e tekintetben nemegészen összhangzó, mikép igazodjék el már most a közönséges ész?

A multságok egész sora vár a jótékonyan szórakozni és mulatni vágyó közönségre a közel napokban. A *jótékony nőegylet* nagyobb számú szegény és árvagyermekkek elláthatása céljából jan. 7-én tartja a „Vigadó” összes helyiségében hangversenynyel

összekötött „Domino-estélyét, melyre a szegények és árvagyermek pártfogóit tisztelettel meghívja a nőgyesület választmánya nevében: Báró Vécsey Józsefné, elnöknő. Hérmán Mihályné, alelnöknő. A hangverseny kezdete este 8 órakor. Műsor: 1. „Nefelejts“ Rafftól; „A madár dalol“ Rubinsteintől, Éneklik: Vaday Bella urhölgy és Orosz Alajos tanár ur. Zongorán kíséri: Méder Mihály ur. 2. „Váratlan fordulat“ Murai Károlytól. Előadják: Nagy Ella urhölgy és dr. Göbl Alajos ur. 3. Magán ének. Előadja: Orosz Alajos ur, zongorán kíséri: Méder Mihály ur. A választmány felkéri az estélyen résztvenni akaró hölgyközönséget, hogy a legegyszerűbb házas öltözetben sziveskedjenek megjelenni. Kik dominot akarnak viselni, Páskuj Imre üzletében erről jutányosan gondoskodhatnak, amennyiben egy egy dominó 3 frtnál többre kerülni nem fog. A dominót viselő hölgyek fél 8 órakor, a folyosó melletti hosszú teremben gyülekeznek s innen diszfelvonulás lesz a nagyterembe. Belépő díj: Személyenkint 1 frt. Családjegy 2 frt 50 kr. Karzati ülőhely első sorban 1 frt 50 kr., a többiben és állóhely 80 kr. Jegyek az estélyig Lövy Miksa és Páskuj Imre üzletében válthatók. — Az iparos ifjak köre jan. 14 én tart bált Vályi Árpádné Teleki Blanka grófnő védnöksége alatt. — A kereskedő ifjak köre pedig febr. 4-én jelmezos estélyt rendez disz felvonulással. A Széchenyi-Társulat, a torna- és vívó egyesület is tervez bált multságokat, melyhez járulnak a kath. kaszinónak felolvasással és ének és zenével összekötött társas szórakozásai s így a közölgő farsang nem lesz hiányában a multságoknak.

Anglia megtérése. Az Osservatore Romano konstatálja, hogy a katolikus egyházba való visszatérések ismét hatalmas lendületet vettek Angliában. Legújában egyike a legelőkelőbb protestáns lordoknak Ashley Morland Even tért vissza a katolikus egyházba. Megtérése nagy veszteség az angol protestánsokra. Akár csak Tisza Kálmán lenne katolikus Magyarországon. Ez a megtérés nagyobb szenzációt keltett az angolok közt, mint a lord Riponnak India alkirályának megtérése, aki tudvalevőleg nem csak hogy protestáns volt, hanem az angol szabadkőművesek feje. Egy gazdag angol gyáros, aki maga is nem rég tért katolikusra, úgy nyilatkozott, hogy ha XIII. Leo még husz évig pápa lesz, az egész Angol ország katolikusra lesz.

A megboldogult Erzsébet királyné emlékére emelendő örökimádás temploma részére, a mely Budapesten fog felépülni és melyben az Oltárszentségben jelen levő Üdvözítő szakadatlanul imádságra kitéve fog állni s a királyné lelki üdvéért naponkint sz. mise fog bemutatni, — már 27 ezer 443 frt. gyűlt egybe. A kegyeletos mozgalom, a melynek élén mint fővédnökne, a királyné feleséges leánya Mária Valéria, az ország kath. mágnásai és főpapjai állnak, az egész országban mind nagyobb lendületet vesz. Mindenütt gyűjtenek, ékszereket ajánlanak föl a kegyeletos szép célra.

Forgó Ujság. A Kossuth Lajos utcán pár nap óta nagy népcsődület van, mely néha oly mérveket ölt, hogy a különben is élénk forgalmu utcán akadályozza a szabad közlekedést. Az emberek az „Ujságírói sorsjáték kezelőségének“ egy kirakatát bámulják, mely valóban meg is érdemli a figyelmet. Egy feltűnő izléssel kiállított hat oldalú oszlopon tizenkét budapesti napilap címe alatt olvashatók az illető lapokhoz érkezett

legújabb távirati tudósítások, melyek órákint változnak. Az oszlopot egy leleményes gépezet folytonos forgó mozgásban tartja, úgy hogy az oszlop valóságos forgó ujság. Persze a kirakat nézői felhasználják az alkalmat arra, hogy azonnal ott helyben ujságírói sorsjegyet vásároljanak, minthogy az első huzás már január 4-én megtartatik. Egy 50 kros sorsjeggyel, mely mind a hat huzásra érvényes egy 100.000 koronás főnyereményt és öt 20.000 koronás nyereményt is lehet csinálni,

Érdekes látogatója volt múlt hó 30-án a gróf Esterházi Géza-féle cognac-gyárnak, mely most már keletre is sikeresen exportál, Abdullah Ben Sayd Tarik tífiszi kereskedő személyében, ki európai üzleti útjában Budapestre is betért, hogy többek között, nevezett gyár főképviselőségét is megszerezze magának. Sárkány Arnold vezérigazgató ama kérdésére, hogy miképen fogja összeegyeztetni a nagy mennyiségben vásárolt cognac eladását a Korán tilalmával, mosolyogva válaszolt a barna kereskedő: „Italnak tilos, de hát segítünk magunkon s recipén iratunk cognacot a doktorral, orvosságot szedni pedig a Korán nem tiltja!“

Vidék.

Nagy-Károly, decz. 19.

A függetlenségi párt táviratban üdvözölte Károlyi István grófot az országgyűlésen tartott beszéde alkalmából; a telegrammot nem függetlenségi is aláírták; szövege a következő: „Gr. Károlyi István orsz. képviselő urnak Budapest. A nagy károlyi függetlenségi és 48-as párt, méltóságodnak, az országgyűlésen e hónap 19-én tartott nagyhatású hazafias beszédeért elismerését és köszönetét nyilvánítja és az önálló vámtérület érdekében hangoztatott független eszmékért melegen üdvözli.“

Meglepetés Kellően meglepetést csináltak az év végén a helybeli gyógyszerárak a betegsegítő pénztárnak, midőn megtagadták tőle a jövő esztendőre a gyógyszerek eddigi 25% kedvezményes árleengedését. Hogy kinek kezdeményezésére tették ezt a gyógyszerárak, tudjuk, tudtuk 2 hónappal ezelőtt, de még sem hittük, hogy belemennek az urak ez inhumanus cselekedetbe, ezért nem is tarttuk közzé a szándékba vett eljárásukat. Most is a jóreménység fejében elhallgatjuk az illetők neveit, hogy a gyógyszerárak megelőlegevén a bőséges haszonnal, irgalmasok legyenek a szegény beteg iparos segédekkel szemben.

A miniszter és a város. A közoktatás minisztere megint leírt a városhoz a tanárkönyvtár fölsegítése ügyében. Ugy látszik a város nem tudja, hogy a miniszternek jogában van eltüntetni az érettségi vizsgálatot, ha az iskolafenntartó mindenáron ellenszegül rendelkezésének.

Furesa hír. Megyei lapunkban olvassuk e furesa eljegyzési hírt, melyet tudvalevőleg változatlanul szokás a beküldő kézírata szerint közölni: Babinyecz Tivadar felekezetenküli állami tanító komjáti lakos eljegyezte Hagara Szeréna nagykárolyi lakos uruót. A tanító ur felekezetenküli, az állam felekezetenküli vagy a komjáti iskola felekezetenküli? Uj dolog, hogy a felekezetenküliség már cím!

A népkönyha megnyitása óta naponkint 40 — 50 adag ételt osztogat tíz és husz fillérért, sőt ingyen a szegényeknek. A meg-

nyitáson leves meg töltött káposzta volt, most már beérik az egyféle meleg étellel. Csak hogy van! Köszönet a jó szíveknek!

Gróf Csáky Lászlóról, a kis Ugoesa fiatal főispánjáról a mult napokban az a hír szárnyalt, hogy lemondott a főispánságáról s ezért meg is dícsérték őt. Pedig dehogyan mondott le, — sőt éppen akkor belépett a szabadalvü párt körébe, mikor az édes tatája, Csáky Albin gróf onnan kilépett.

A vármegyei biz. tagok igazolását decz. 16. végezte az igazoló választmány. A fellebbezéseket elbírálvá megsemmisítette a genesi, mező-petri, ezégenyi, atyai, felsőboldádi, udvari, és remetei választásokat s vizsgálatot rendelt el a nagy-szokondi, dobrai és vetési választási ügyekben.

Elszakadni akaró községek. Ismeretes dolog, hogy Szatmár vármegyének Ugoesához közelfekvő 13 magyar községe vármegyénktől elszakadni s Ugoesához csatlakozni óhajt már régóta; ez óhaját pedig legutóbb újból kifejezte, a mi miatt Luby Géza interpellált is a közigazg. gyűlésen. Most Tarpai Lajos Luby Gézához intézett nyílt levélben fejti ki ez elszakadásra irányuló törekvés okait, melyek valóban komoly megfontolásra méltók. A községek méltán panaszkodnak, hogy a vármegye egészen elhanyagolja őket, útjait nem gondozza, a közmunka teljesítéséért viszontszolgáltatban nem részesíti őket stb. De hát, azt tartjuk, hogy ezen okok mégsem elégségesek arra, hogy a megyével s így a történeti multtal is szakítsanak; akkor ugyan sok községnek kellene a vármegyétől elszakadni, hiszen ismerünk nagy községeket N. Károly közvetlen kö. alében is, a hol a fő utca közepén is Ister sértés esős időben szekérrel jární, s a sőt sürgetésre az volt a biztatás: szavazzatok kormánypártra és mindjárt lesz jó utatok. A derék becsületes svábok azonban inkább akarnak lubiczkolni a sárban, mint a — corruptioban.

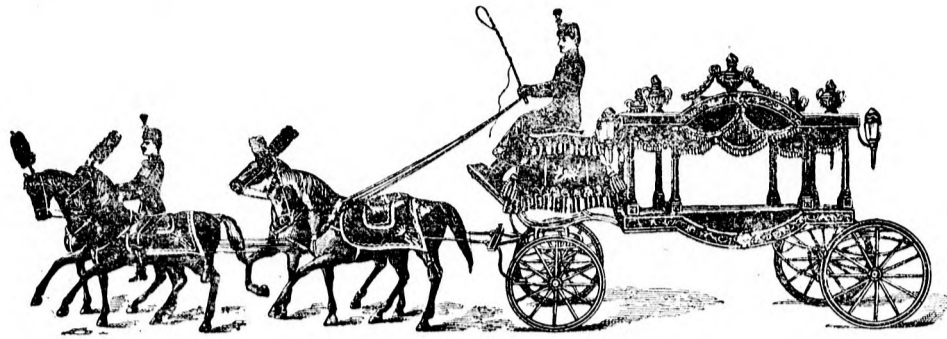
Máté-Szalkán-Hugonnai Béla gróf, vármegyénk főispánja, f. hó 22-én. Steinkogler János tükára kíséretében megvizsgálta a főszolgabírói hivatalait. Ez alkalommal a főispánt nagy óvációval fogadták. Már Csaholy és Máté-Szalka között bandérium és 20 kocsis fogadta, a hol Ilosvay Endre intézett hozzá üdvözölő beszédet. A városban diadal kapu várt az érkező főispánra. Hivatalvizsgálat után küldöttségek tisztelegtek. A róm. kath., az ev. ref. és zsidó ktkközség, a kir. adóhivatal, az ipar és kereskedelmi bank, az orvosok, körjegyzők stb. Délben a főszolgabíró 25 terítékü ebédet adott a főispán tiszteletére.

Ungváron az irgalmas nénék vezetése alatt álló Mária-házi leányiskola és kised-óvodában szépen sikerült karácsonyi ünnepélyben gyönyörködött e hó 23-án és 24-én a meghívott nagyszámu közönség. Két alkalmi színjáték, több ének és egy tableau képezték a programot, melynek szívetlelket gyönyörködttető betanítása az intézet tanítónőinek érdeme. — Ungvárt e napokban alakult meg egy leány-önképzőkör. A kör védnökségét Kende Péterné, tiszteletbeli elnökségét dr. Virányi Sándorné és Schürger Ferencz vállalta el. Ifjusági elnök Tabódy Ida. A körbe eddig mintegy 40 leány iratkozott be. Az „Erzsébet“-kör célja a szellemi munkálkodás, irodalmi tevékenység.

Mátészalka községben a képviselő testületből kisorsolt bizottsági tagok helyére a f. hó 24 én megejtett választáskor következők választattak be: Kineses István ref. lel-

kész, Vadász Ágoston rk. plébános, Kis Róbert ügyvéd, Dr. Steinberger Samu ügyvéd, Szalkai Zoltán birtokos, Mándi Sámuel Néma Mihály, Juró Ferencz, Kubinyi József, Czine József és ifj Szabó Mózes polgárok, a választás igen nagy érdekesség mellett folyt le, mert 298 szavazatlap adott be.

Rablóbanda Sárköz Ujlakon. Három kísérlet után, melyek közül csak a takarékpénztárnak kirablása sikerült, ahonnan *Tatay Miklósnak* 130 frjtát emelték el, megkísérelték a negyedik szerencsepróbát is, de szintén eredmény nélkül. Az ugynevezett "Veres Koresmát" szemelték ki, hol a zsidót akarták megkönnyebbiteni a nála található ingóságoktól. *Egy Nagy-Szöllőse való gépész,* akit itt a közvélemény a banda fejének tart, éjjeli szállást kért, de szerencsétlenségére egy félórával később két hajésár is beszállott oda. Ez a körülmény gátolta meg gonosz tervének végrehajtásában. Mikor éjjel azt hitte, hogy már mindenki alszik, leakasztotta a szegről a koresmáros zsidó revolverét és kiment valószínűleg társai után nézni. A zsidó azonban véletlenül felébredés észrevette, hogy a revolver nincs. Azonnal felverte a hajésárokat és az *állítólagos gépészt* közrefogták, ki aztán az el tulajdonított revolvert kénytelen volt lekötni derekáról, de azonnal futásnak eredt és el is menekült, mert a zsidók nem merték üldözni, azt hívták, hogy a közelben ezimborái vannak. Másnap a csendőrök letartóztattak egy Ujlakra való *Mika* nevű legényt ki azon az estén, mikor a gépész éjjeli szállást kért, a koresmában szintén megfordult és egy 80 frtről szóló takarékpénztári könyvet találtak nála. Bekísérték Szatmárra. A gépészt azonban hiába keresik. Sikerült kipuhatolni, hogy Nagy Szöllőse való és még hozzá elég jómódu ember, de otthon is, megahova a családja a csendőrséget utasította, hogy ott munkában van, csak hült helyét találták. Most már azonban nem vihethi soká, mert a nevét is tudják.

ELADÓ:

Teljes temetkezési intézet, ehhez tartozó összes berendezési tárgyak, mint több diszes és egyszerű nyitott és üveges **gyász-kocsik**, különféle **diszegenruhák, lőtollak, lőtakarók, gyertyatartók** valamint mindennemű **posztófelszerelések**

⇒ **jutányos ár, kedvező fizetési feltételek** ⇒

Bővebb felvilágosítással szolgál

HOHENBERG FERENCZ

arany és ezüst zsinór, paszomány és gombkötőgyáros.

Temetkezési intézetek teljes berendezője.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 46.

(saját ház.)

← Árjegyzékek, rajzok, költségvetések, kívánatra ingyen és bérmentve! →

Minden elfogadható árban.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki t. vevő közönség b. tudomására hozni, hogy az idény előre haladása folytán az összes készletemet a beszerzési árnál **40%-kal olcsóbban** árusítom el.

Egyszersmind ajánlom dusan felszerelt raktáramat, u. m.

férfi fiu- és gyermekruhák-, téli

felöltők, köpenyek és bundákat,

férfi- fiu- és gyermek-öltönyök, őszi és téli felöltők-, lodenköpenyek, micado-kabátok-, utazó- és városi bundákat a legolcsóbb árakon.

Midőn a n. é. közönség b. látogatását kérem szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítva maradok

kiváló tisztelettel:

KLEIN JAKAB.

Keresk. és Iparbank palotában.

Minden elfogadható árban.

Olcsóbb mint minden végeladás.

Olcsóbb mint minden végeladás.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként **3 forint.**

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá **ezüstös óraláncz 60 krajczár.**

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitévetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől ment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge ***csillagos acézből és a többi részei alpacéből vannak.

Egy külön penge hozzá **1 forint.**

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

UJÉVI ÜDVÖZLŐ kártyák megrendelhetők a „Pázmány-sajtó” könyvnyomdában Szatmár, (Deák-tér 29. szám), hol is mintaszerűen s jutányos árban készíttetnek el.

Vidékre történt megrendelések pár óra alatt eszközöltenek.

551 gsszám.
1898.

Hirdetmény.

Szatmárnémeti szab. kir. város számára az 1899-ik évben, időszakonként és kisebb mérvben szükség-lendő **mindenféle anyagok beszerzése és a külön féle munkálatok végzésének legelőnyösebb biztosítása** céljából, a várossal üzleti összeköttetésbe lépni óhajtó **gyáros, kereskedő és iparos urak** felhivatnak ajánlataikat a gazdasági tanácsosi hivatalban nyerhető árjegyzék-minta felhasználásával folyó év december 31-én estig ezen hivatalba beadni sziveskedjenek.

Kelt Szatmáron 1898. decz. 20-án.

PETHŐ GYÖRGY
gazd. tanácsos

fehérneműim az „ezredéves kiállításon“

Az **őszi** és közölgő **téli idény** alkalmából van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

legdivatosabb női ruhaszövetek

nagy választékban megérkeztek, ugyszinte férfi öltönyök és felső kabátokra való,

tiszta gyapjuból készült hazai posztó szövetek,

valamint

valódi szepességi lenvásznak,

damaszt asztal- és ágyneműek gyári árakban, továbbá saját készítményű fehérneműek állandó nagy választékban vannak.

A legszebb menyasszonyi kelengyéket

a legrövidebb idő alatt s legjutányosabban készítem.

Legnagyobb választék szőnyegekől,

s még nagyon sok mindenféle közhasználatu- és divatcikkekből, u. m. függönyök, ágyterítők, paplanok, madráczok, esőernyők, kalapok, harisnyák, keztyűk, téli kendők, alsó ruhák, kötények, zsebkendők, szalagok stb.

A n. é. közönségnek vagyok

kész szolgálattal:

Páskuj Imre

Szövetmintákat és árjegyzéket vidékre bérmentve küldök.

Saját készítésű

Milleniumi éremmel kitüntetve.

1431/1898. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szatmárnémeti kir. járásbíró 1898. évi V. II. 553. számú végzése következtében a **szatmári kir. ügyészség** javára **Vajnay Lajos** ellen 200 frt és jár. erejéig 1898. évi december hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 511 frt 60 krra becsült következő ingóságok, u. m.: épület deszkák és fák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szatmárnémeti kir. járásbíró 1898. évi V. II. 553/2. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, és eddig összesen 4 frt 90 krrban bírósággal már megállapított költségek erejéig Szatmáron leendő eszközölésére **1899. évi január hó 4-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1898. december hó 21.

Ádám Albert.
kir. bírósági végrehajtó.

„Huzás jövő héten szerdán“
Sorsjegyeket ajánl:

A Szatmári kereskedelmi és ibarbank részvénytársaság Szatmár.

Kedvező alkalom.

GYÖRY KÁROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Tulhalmazott raktár miatt az itt felsorolt cik-
keket **mélyen leszállított árban** árusítom. Meny-
asszonyi kelengyék, konyhaberendezési cikkek,
petróleum lámpák, majolika és terokota disz-tárgyak,
francia porcellán figurák, evőeszközök, alkalmi
ajándéktárgyak feltűnően olcsó árban. Nagyobb be-
vásárlásoknál külön árengedmény.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását
kész szolgálattal
Györy Károly.

Kedvező alkalom.

Mélyen leszállított árak.

**ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET**
Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyára-
nak fiókja. Legolcsóbb árakon kiváló
orgonákat szállítanak.
A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül **186** ostk Ma-
gyarországra, a többi Norvégiába,
Németországba, Romániába, Orosz,
Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek
ingyen és bérmentve.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT
HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL.

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

kilo	I. rendű marha	hus	—	—	52	kr
"	Sertés	hus	—	—	60	"
"	Borjú	hus	—	—	56	"
"	Bárány	hus	—	—	—	"
"	Friss	disznósir	—	—	76	"
"	Vastag	szalona	—	—	72	"
"	Háj	zsirnak	—	—	72	"
"	Paprikás	szalona, vékony	stráf	—	84	"
"	Fehér	sós szalona	táblákban	—	72	"
"	Kolozsvári	páczolt szalona	—	—	84	"
"	Füstölt	szalona	táblákban	—	76	"
"	Páczolt	sonka	esontal	1	frt.	"
"	"	"	esont nélkül	1	frt.	10
"	"	"	kilőve	2	frt.	—
kilo	Friss	kolbász	bors., ezitr., fokh.	—	70	kr
"	Füstös	kolbász	fokh. bors.	—	80	"
"	Lengyel	kolbász	—	—	80	"
100	pár	finom	virslit	—	4	frt
100	db	szalvalád	—	—	4	"
100	pár	frankfurti	tormás	—	6	"
1	kilo	Májsajt	—	—	80	"
"	Párizsi	sajt	—	—	80	"
"	Citromos	sajt	sült	—	80	"
"	Disznófej	sajt	—	—	64	"
1	db.	Páczolt	marha nyelv	—	80	"
1	kilo	Tepertő	—	—	64	"
1	kilo	Vegyes	hideg felvágott	—	80	"

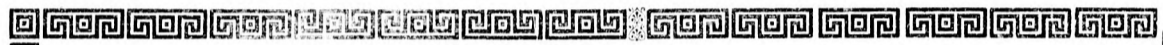
5 kilós postarendmény pontosan eszközöltetik
Zsir és szalona nagybani eladás.
Füstölést elfogadok.

Tisztelettel

Bölönyi László

Szatmáron nyomtatott a „Pázmány-sajtó” könyvnyomdába n.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve :

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bou-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1898-ik őszi és téli idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen :

meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete
palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal
24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-
gallérral, bélelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Val
mennyi készítmény a legjobb anyagból,
tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méter**
számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.